

3 de maig

L'impacte de la fotografia al món de les arts gràfiques de Barcelona (1860-1902)

Durant la segona meitat del segle XIX el sector de les arts gràfiques va experimentar una revolució sense precedents que va comportar el seu pas de manufactura a indústria. A banda de la progressiva mecanització de la tècnica d'estampació tipogràfica i de la millora i el desenvolupament de la litografia i la cromolitografia, el món de les arts gràfiques es va veure fortament sacsejat per la irrupció dels procediments fotomecànics, derivats de la fotografia.

Al llarg d'aquest període, el nombre d'establiments d'impremta i de litografia a Barcelona va experimentar un increment sense precedents.

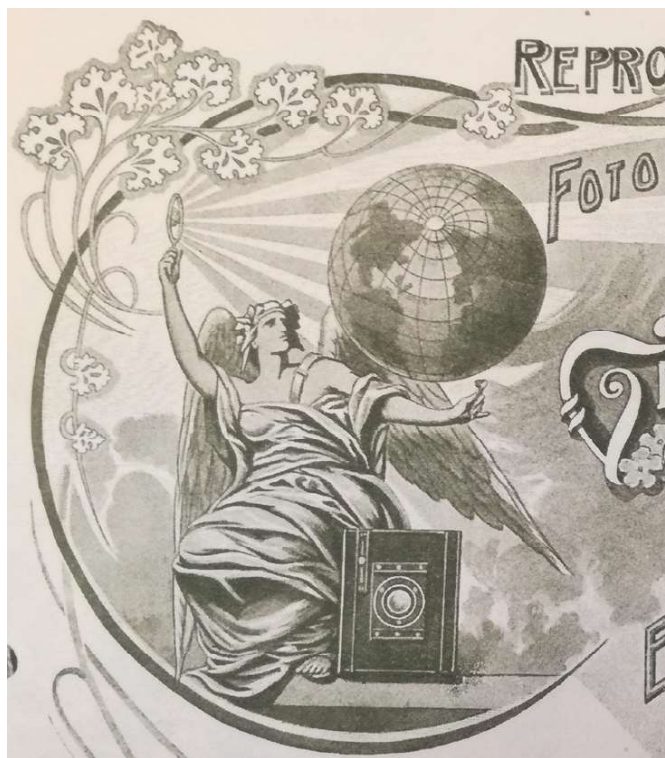

Establiment dels Sucesores de Narciso Ramírez y C.ª, després Henrich y C.ª, al carrer Còrsega. *Calendario para el año 1888*. Col·lecció de l'autora.

L'anàlisi dels llibres de matrícula industrial i de les guies i els anuaris de la ciutat ens ha permès

Capçalera de la *Revista general para impresores, litógrafos, encuadernadores y ramos anexos* (1890-1892). Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

Anunci de la casa de reproduccions artístiques de la Viuda de P. Bonet, c. 1902. Capçalera de paper de carta. Arxiu Nacional de Catalunya.

posar de manifest el creixement del sector i els canvis que va experimentar arran del sorgiment dels establiments dedicats a procediments fotomecànics. Tot i la seva introducció a Barcelona a la dècada de 1870, no comencen a aparèixer registres a les guies fins al 1885, moment en què se'n documenten tres. Amb el pas dels anys aquesta xifra va anar creixent, però van ser poques les impremtes i litografies que van incorporar les noves

tècniques derivades de la fotografia als seus tallers. De fet, només les grans cases com la dels Successors de Narciso Ramírez, després Henrich y C.^a, ho van fer, incorporant tota la maquinària necessària al seu nou edifici del carrer Còrsega.

El gust per la fotografia i per la reproducció fidedigna de la realitat van suposar un repte per als professionals de les arts gràfiques, que van veure amb preocupació la seva irrupció. Són molts els testimonis recollits per les revistes tipogràfiques com el *Correo Tipográfico*, *El Arte de la Imprenta* o la *Revista Gráfica*, així com en els butlletins de les societats tipogràfiques. El que en un principi es veia com una amenaça i una competència, però, de mica en mica es va anar transformant en una necessitat de coneixement que els va portar a publicar notícies relacionades amb la fotografia i els nous procediments per tal de poder incorporar la nova tecnologia als seus tallers.

A partir de l'últim terç del segle XIX, doncs, el sector de les arts gràfiques no estarà format només per impremtes i per litografies, sinó que els procediments fotomecànics aniran trobant el seu lloc per erigir-se en una part fonamental. I aquest fet es veu reflectit en els anuncis de l'època, que recullen tota una nova iconografia que incorporarà la fotografia com a part integrant de les arts gràfiques.

Interior de la Unión de Fotograbadores. *Barcelona artística e industrial*, 1917. Biblioteca de Catalunya.